

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет природничих наук

Кафедра агрохімії і ґрунтознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

навчальна практика із ґрунтознавства та картографії ґрунтів

Освітня програма _Агрономія_____

Спеціалізація (за наявності) ___ _____

Спеціальність ___201 Агрономія_____

Галузь знань 20 - "Аграрні науки та продовольство"

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від "11" вересня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Навчальна практика із ґрунтознавства та картографії ґрунтів
Освітня програма	Агрономія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	201 Агрономія
Галузь знань	20 – Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	2/4
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Практичні заняття – ХХ год. Самостійна робота – 90 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Метою польової навчальної практики з ґрунтознавства є ознайомлення з методикою польового дослідження ґрунтів, складання карти ґрунтів і пояснювальної записки (нарису) до неї. Великомасштабні карти ґрунтів потрібні агрохіміку ґрунтознавцю для обґрунтування заходів у господарствах різної форми власності при встановленні сівозмін, розміщенні нових культур, розробленні технології вирощування окремих культур, а також для виявлення площ, які вимагають вапнування, гіпсування, осушення і зрошення, при освоєнні нових земель, в роботі по закріпленню пісків і боротьбі з ерозією ґрунтів, відведенні ділянок при паюванні і т.п.

Завдання навчальної практики є:

- в польових умовах визначати основні типів ґрунтів;
- проводити камеральну обробку одержаних в ході обстеження матеріалів;
- аналізувати одержані матеріали та складати звіт за результатами досліджень;
- складати агрохімічні картограми;
- вести польовий щоденник.
- володіти навичками: відбору ґрунтових проб, проведення аналітичних досліджень, оформлення наукових звітів за результатами власних досліджень.

Компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ФК1. Готовність до комунікації в усній та письмовій формах на державній мові України, а також іноземній мові в межах вирішення завдань професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати базові знання з основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція і насінництво сільськогосподарських культур, агрохімія, агрометеорологія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, фітопатологія, ентомологія, агрофармакологія та інші).

Програмні результати навчання

ПРН5. Здатність демонструвати знання і розуміння ботаніки, мікробіології, генетики, фізіології рослин та екології в обсязі, необхідному для освоєння загально- та спеціалізовано-професійних дисциплін.

ПРН6. Здатність використовувати статистичні методи опрацювання даних у сільськогосподарському виробництві.

ПРН11. Здатність здійснювати оцінку фактичного стану родючості ґрунтів та прогнозувати зміну цього стану на короткочасну та довготривалу перспективу, розробляти комплекс заходів підвищення родючості ґрунтів та їх охорони.

ПРН12. Здатність запроваджувати технології раціонального землекористування і застосовувати сучасні комп'ютерні технології програмування родючості ґрунтів і врожайності сільськогосподарських культур.

ПРН13. Здатність використовувати ГІС-продукцію для прогнозування деградаційних процесів і заходів із охорони родючості ґрунтів, управління господарською діяльністю.

ПРН14. Здатність використовувати на практиці контурно-меліоративну, протиерозійну організацію території землекористування і ґрунтозахисних агротехнологій.

ПРН15. Здатність проводити організацію ґрунтозахисної системи землеробства в господарстві.

ПРН16. Здатність застосовувати в своїй діяльності сучасні технології підвищення родючості ґрунтів, вирощування запрограмованих врожаїв і забезпечення сільськогосподарських культур факторами та умовами життєдіяльності.

ПРН17. Здатність проводити контроль за використанням засобів хімізації, складанням агрохімічних картограм і паспортів, за визначенням якості ґрунтів і продукції, за впровадженням ґрунтозахисних технологій та охороною ґрунтів від руйнування і забруднення, дотриманням технологічних вимог до виробництва, зберігання та використання добрив, якістю агрохімічного забезпечення та обслуговування.

ПРН19. Здатність розробляти технології та заходи із покращення якості

деградованих і рекультивованих земель.

ПРН20. Здатність розробляти інформаційно-логічні та кількісні математичні моделі визначення стану родючості і прогнозування та управління рівнем родючості ґрунтів.

ПРН25. Вдосконалювати знання і навички за допомогою довідкової та нормативної літератури, відповідної документації для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Інструктаж з техніки безпеки. Вступна екскурсія. Знайомство з базою практики, графіком і режимом роботи.	Інструктаж з техніки безпеки при проходженні навчальної практики з ґрунтознавства та картографії ґрунтів. Мета проходження практики, завдання, ознайомлення з об'єктами проходження практики: Ботанічний сад (м. Івано-Франківськ); Вовчинецькі гори (м. Івано-Франківськ); с. Пядики, полігон ПДСГДС ІСГ КР; Івано-Франківський обласний центр «Облдержродючість» (м. Івано-Франківськ); Сільськогосподарські підприємства Івано-Франківської області	Польовий щоденник, усне опитування Виконання самостійних науково-дослідних робіт.
2.	Польові дослідження ґрунтів в районі Ботанічного саду.	Закладання розрізів, відбір проб ґрунту для проведення аналізів Підготовка зразків ґрунту до лабораторних досліджень	Опис ґрунтових розрізів.
3.	Польові дослідження ґрунтів в районі Вовчинецьких горів.	Закладання розрізів, відбір проб ґрунту для проведення аналізів Підготовка зразків ґрунту до лабораторних досліджень.	Опис ґрунтових розрізів.
4.	Польові дослідження ґрунтів в районі с. Пядики, полігон ПДСГДС ІСГ КР	Закладання ґрунтових розрізів. Їх опис та збір зразків ґрунтоутворюючих порід та мінералів.	Опис ґрунтових розрізів.
5.	Польові дослідження ґрунтів в районі с. Поточище	Закладання розрізів, відбір проб ґрунту для проведення аналізів Підготовка зразків ґрунту до лабораторних досліджень.	Опис ґрунтових розрізів.
6.	Підготовка зразків	Підготовка середнього зразка	Реєстрація зразків

	грунту до аналізу в лабораторії.	грунту. Підготовка до хімічного аналізу зразки середньої проби ґрунту розкладають на чистій підкладці тонким шаром і висушують при кімнатній температурі або при нагріванні до 50–60 °С до крихкого стану	грунту в журналі. Подрібнення зразка.
7.	Визначення гранулометричного аналізу ґрунту, діагностика ґрунту за гранулометричним складом.	Поняття гранулометричного складу. ґрунтів, навчитися визначати гранулометричний склад ґрунтів і порід польовими методами ("сухим" і "мокрим"); придбати навички в оцінці гранулометричного складу ґрунтів як польовими методами, так і за даними лабораторних аналізів.	Визначити гранулометричний склад ґрунту
8.	Визначення загальних фізичних властивостей ґрунту	Ознайомитися з методами аналізів загальних фізичних властивостей ґрунтів, засвоїти розрахункові методи визначення пористості та інших фізичних властивостей ґрунту.	Визначення загальних фізичних властивостей ґрунту
9.	Методика складання картограм	Ознайомитися з методикам складання агрохімічних картограм	За результатами обстежень скласти картограму ґрунтів
10.	Камеральний період практики	Оформлення матеріалів практики: щоденника, польового блокноту, журналу польових робіт, звіту про навчальну практику.	Захист звіту, самостійних навчально-дослідних робіт. Залік.
<p>Кожен здобувач вищої освіти під час навчальної практики повинен виконати весь комплекс робіт, передбачених програмою. Він відповідає за якість таксації на своєму об'єкті і є помічником для інших членів бригади з вимірювання на інших об'єктах бригади. Після закінчення всіх робіт бригади формують спільні для всіх учасників матеріали, а кожен здобувач вищої освіти повинен підготувати звіт, який би містив:</p> <ul style="list-style-type: none"> - титульний аркуш; - мету і завдання навчальної практики; - опис виконаних робіт за кожною темою; - перелік деревних та чагарникових порід з якими студент ознайомився під час практики; - польовий робочий ґрунтовий план із зазначенням місць закладання розрізів, напіврозрізів, прикопок; опис екологічних умов дослідження та власне морфологічний опис розрізів (замальовки і фотографії ґрунтових 			

- профілів);
- висновки та пропозиції;
 - список літературних джерел.

Контрольним етапом є захист звіту. До звіту додають щоденник.

Роботи, які виконуються здобувачами вищої освіти під час літньої навчальної практики, поділяються на польові та камеральні. Низка польових робіт проводиться спільно з керівником, за його безпосередньої участі. Роботи з підготовки і обробки матеріалів навчальної практики виконуються здобувачами вищої освіти самостійно.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Практичне заняття	25
Самостійна робота	25
Контрольна робота	0
Індивідуальне завдання	0
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні															Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Лекції																	0
Практичні з-тя														13	12		25
Самостійна р-та															25		25
Контрольна роб.																	
Індивідуальні завдання																	
Екзамен/Залік																	50
Всього за тиж-нь																	50

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного	не зараховано з можливістю

		складання	повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Ресурсне забезпечення

Література:

1. Позняк С.П. Грунтознавство і географія ґрунтів: підручник. У двох частинах.- Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 270 с.
2. Генезис, географія і екологія ґрунтів / ред.: С. П. Позняк. Л., 1998. 403 с. (Вісн. Львів. ун-ту. Сер. геогр.; Вип. 23). - укр. - рус.
3. Назаренко І. І., Польчина С.М. Нікорич В.А. Грунтознавство. Методологія і методи дослідження ґрунту
4. Тихоненко Д.Г., Дегтярьов В.В., Кронін С.В., Величко Л.Л., Новосад К.Б., Балаєв А.Д., Кравченко Ю.С., Тонха О.Л., Веремеєнко С.І. Практикум з ґрунтознавства: Навчальний посібник / За редакцією професора Д.Г.Тихоненка. – 6-е вид., перероб. і доп. Х.: Майдан, 2009.
5. Гнатенко О.Ф. Практикум з ґрунтознавства / О.Ф. Гнатенко, Л.Р. Петренко, М.В. Капштик. К.: ВЦ НАУ. 2002. 230 с.
6. В.П.Гордієнко, О.М. Геркіял, В.П. Опришко. Землеробство. К., Вища школа, 1991 р. – 268 с.
7. Городній М. М. та ін. Агрохімія. / М. М. Городній та ін. К. : Вища школа. 1995. 525 с.
8. Григорів Я.Я., Волощук М.Д., Турак О.Ю. Методичні вказівки проведення польової навчальної практики з ґрунтознавства. Івано-Франківськ. 2018. 27 с.
9. Наскрізна програма навчальної та виробничих практик для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» Факультету природничих наук/ Уклд. Григорів Я.Я., Климчук М. М, Дмитрик П. М, Турак О. Ю. Івано-Франківськ, 2019. 49 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Лісового і аграрного менеджменту, адреса вул. Галицька 201, каб. 107, (0342) 59-61-66 ; (0342)59-61-72 , https://kag.pnu.edu.ua/ , електронна адреса klam@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Григорів Ярослава Ярославівна
Контактна інформація викладача	klam@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен
--------------------------	-------------------------------

	<p>дотримуватись Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній онлайн режимі за погодженням із деканом факультету). Студенти, які слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат, виконати творчу роботу)</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку відповідно до зазначених критеріїв оцінювання у ЕНК. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p>
<p>Невідповідна поведінка під час</p>	<p>Передбачає зниження балу та виконання</p>

заняття	додаткового завдання
Додаткові бали	Позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.

Викладач _____ **Григорів Я.Я.**